

УДК 372.881.111.1:37.091.3:159.955:004.738.5

DOI <https://doi.org/10.52726/as.pedagogy/2026.1.10>

С. Б. ШЕЛУДЧЕНКО

кандидат філологічних наук,

доцент кафедри практики англійської мови,

Волинський національний університет імені Лесі Українки, м. Луцьк, Україна

Електронна пошта: sheludchenko@vnu.edu.ua

<https://orcid.org/0000-0002-5998-1531>

А. М. КОРЕНЬ

студентка факультету іноземної філології,

Волинський національний університет імені Лесі Українки, м. Луцьк, Україна

Електронна пошта: Koren.Anna2025@vnu.edu.ua

<https://orcid.org/0009-0007-5520-4165>

ЗАЛУЧЕННЯ ПЛАТФОРМИ TED TALKS ДЛЯ РОЗВИТКУ СКЛАДНИХ МИСЛЕННЄВИХ ТА ПРОДУКТИВНИХ МОВЛЕННЄВИХ ВМІНЬ 21 СТОРІЧЧЯ ПРИ НАВЧАННІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

У статті досліджено дидактичний потенціал платформи TED Talks як ефективного інструменту формування складних мисленнєвих вмінь і розвитку продуктивних видів мовленнєвої діяльності у процесі навчання англійської мови. Актуальність дослідження зумовлена сучасними вимогами до підготовки здобувачів освіти, які передбачають і володіння англійською мовою на комунікативному рівні, і здатність критично осмислювати інформацію, аналізувати аргументацію, формувати власну позицію та креативно презентувати ідеї. У роботі обґрунтовано взаємозв'язок когнітивних навичок (критичного та креативного мислення) із комунікативними компетентностями, зокрема з уміннями продукувати висловлювання та обмінюватися повідомленнями усно і письмово.

Окрему увагу приділено характеристиці TED Talks як автентичного освітнього ресурсу, що поєднує наукову, соціальну та культурну проблематику, логічну структуру виступів, тривалість 10–20 хвилин, різноманітність мовних моделей і акцентів. Наявність субтитрів і транскриптів розширює можливості диференційованого навчання, сприяє розвитку аудіювання, збагаченню словникового запасу та вдосконаленню навичок читання. Проаналізовано методи інтеграції TED Talks у навчальний процес, зокрема активне слухання й ведення нотаток, організацію дискусій, дебатів і рольових ігор, а також виконання письмових завдань (резюме, рецензії, есе). Доведено, що систематичне використання платформи сприяє підвищенню внутрішньої мотивації здобувачів освіти, формуванню міжкультурної компетентності та розвитку мисленнєвих навичок вищого рівня (за теорією Б. Блума), необхідних для ефективної професійної та академічної діяльності в умовах глобалізованого світу.

Ключові слова: TEDTalks, складні мисленнєві вміння, продуктивні мовленнєві вміння, критичне мислення, рецептивні навички, комунікативна компетентність.

Поставлення проблеми. У XXI сторіччі світ швидко змінюється: зростає роль інформаційно-комунікаційних технологій, глобалізація зближує культури, а на ринку праці все більше цінуються уміння мислити критично, творчо та комунікувати ефективно. Традиційні методи викладання англійської мови часто обмежуються відтворенням граматики та словникового запасу, тоді як сучасні реалії вимагають критичного мислення, творчого вирішення проблем, аналізу та синтезу інформації, а також здатності ефективно спілкуватися в різних соціально-культурних контекстах.

Проблема вимагає впровадження сучасних цифрових платформ, які забезпечують автентичні мовні ситуації, заохочують здобувачів освіти до активної взаємодії та сприяють розвитку когнітивних і комунікативних навичок. Однією з таких платформ є TED Talks, яка надає контент для аналізу, обговорення та практичного застосування, сприяючи формуванню навичок 21 сторіччя та підвищенню ефективності освітнього процесу.

Мета статті полягає в дослідженні сутності і потенціалу платформи TED Talks при навчанні англійської мови для розвитку склад-

них мисленневих та продуктивних мовленневих умінь XXI століття, а також обґрунтуванні її значення як інноваційного ресурсу, що сприяє розвитку мовної компетенції, критичного та творчого мислення, рецептивних і продуктивних навичок та мотивації здобувачів освіти.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Висновки, представлені у статті Богдани Лабінської, Квітослави Матійчукта Галини Морараш (2020), свідчать про те, що розвиток комунікативних умінь пов'язаний із вдосконаленням навичок аудіювання за допомогою автентичних аудіо-/відеоматеріалів професійного спрямування. Автори відзначають, що використання таких ресурсів у поєднанні з різноманітними видами навчальної діяльності стимулює активну участь здобувачів освіти у комунікативному процесі [Labinska].

Дослідження Ілони Костікової та співавторів (2020), присвячене проблемам розвитку навички аудіювання, які готуються до складання FCE (First Certificate in English), доводить, що слухання є найбільш складною компонентою мовної компетенції серед усіх п'яти оцінюваних умінь, а прогрес у його розвитку значно поступається порівняно з іншими компонентами. Результати показують необхідність цілеспрямованої роботи над аудіюванням, включаючи спеціальні завдання, активності та інтеграцію різних мовних умінь [Kostikova], [TED].

Наявні розвідки підкреслюють важливість використання автентичних аудіо-/відеоматеріалів, таких як TED Talks, які одночасно стимулюють розвиток слухання, критичного та творчого мислення, продуктивного мовлення й міжкультурної компетентності. Використання TED Talks у навчальному процесі дозволяє здобувачам не лише сприймати складну інформацію англійською, а й аналізувати її, формулювати власні ідеї, обговорювати та презентувати їх, що забезпечує комплексний розвиток мовних і когнітивних навичок XXI століття.

Результати та дискусії. Навички мисленневих вмінь розташовують за континуумом: від простих до складних. Нижчі рівні включають базові когнітивні дії, такі як запам'ятовування, впізнавання чи відтворення інформації, тоді

як вищі рівні охоплюють аналіз, синтез, оцінювання та застосування знань у нових контекстах. Диференціація навчальної програми з метою розвитку складного мислення передбачає акцент на вміннях вищого порядку: критичному та творчому мисленні, вирішенні проблем, формуванні концепцій, управлінні конфліктами, морально-етичній оцінці, а також глибокому аналізу інформації. Такі когнітивні процеси зазвичай стосуються абстрактного або комплексного змісту, коли здобувач освіти не лише отримує знання, а й активно їх трансформує. На цьому рівні здобувачі освіти застосовують нові способи мислення до незнайомих ситуацій, використовують набуті навички для створення нових знань, продуктів або ідей, а потім критично оцінюють результати. Це формує здатність самостійно вирішувати складні завдання та підвищує когнітивну гнучкість [ComplexThinking].

Продуктивне мовленнєве вміння є складним і багатограним процесом, який поєднує спонтанність та структурованість. За А. Бернс і Х. Джойс (1997), воно часто є відкритим і розвивається в процесі взаємодії, проте не завжди непередбачуване. Здобувачі повинні володіти певними мовними функціями або моделями, що повторюються в типових дискурсних ситуаціях, наприклад, відмова від запрошення або обговорення часу відпустки.

Говоріння та письмо вимагає не лише лінгвістичної, а й соціолінгвістичної компетенції, тобто розуміння того, коли, чому та як використовувати мовні форми у конкретних ситуаціях. Окрім цього, усне мовлення має власні навички, структури та конвенції, які відрізняються від письмових форм комунікації. Це підкреслює важливість розвитку продуктивних мовленневих умінь у навчанні англійської мови, оскільки здобувачі освіти повинні одночасно опановувати мовні форми та здатність ефективно застосовувати їх у реальних комунікативних ситуаціях [Labinska].

Розвиток складних мисленневих та продуктивних мовленневих умінь є невід'ємною частиною сучасної освіти, адже він поєднує критичне та творчо-аналітичне мислення з ефективною комунікацією у різних дискурсних ситуаціях. Для досягнення цієї мети важливо використовувати ресурси, що стиму-

люють інтерактивне навчання, пропонують реальні мовні контексти та мотивують здобувачів освіти до активного висловлювання власних думок. Одним із таких інструментів є платформа TED Talks, яка дозволяє експертам з різних галузей науки, освіти, інженерії та мистецтва виступати з короткими доповідями, а її залучення в освітній процес допомагає розвивати рецептивні та продуктивні навички, словниковий запас та вимову. Виступи вирізняються високою якістю, що робить їх корисними для вивчення англійської мови. Завдяки цій платформі здобувачі освіти можуть отримувати знання безпосередньо від носіїв мови, знайомитися з різними темами та стилями спілкування, а також брати участь в обговореннях актуальних питань, наприклад здоров'я і фізичної активності, впливу війни на світовий порядок, ролі мистецтва і гумору в природі, психологічного благополуччя та управління власними думками, а також особливостей сучасної поп-культури і музичної індустрії.

Виступи TEDTalks є відносно короткими, складаються зі вступу, основної частини та висновку, які зазвичай тривають від 10 до 20 хвилин. Це дозволяє здобувачам освіти швидко ознайомитися з основними ідеями, не перевантажуючи їх надмірною інформацією, і сприяє розвитку навичок виділення головного, аналізу та синтезу матеріалу. Кожна розмова є зрозумілою для певної вікової групи і часто містить візуальні елементи, важливі для розуміння. Також доступна функція перегляду з субтитрами, що допоможе краще розуміти зміст виступу, особливо якщо є акценти або швидка мова. Субтитри дозволяють співставляти почуте з написаним, покращують навички аудіювання та сприяють засвоєнню нової лексики й граматичних конструкцій. Ця діяльність покликана розвивати навички критичного мислення.

Виступи TEDTalks проводяться не лише носіями мови, а й тими, для кого англійська мова не є рідною, тому здобувачі освіти стикаються з різними акцентами, інтонаціями та культурними відмінностями. Це допомагає вдосконалити навички аудіювання, а зміст дискусій (часто з чіткою темою та емоційний), стимулює інтерес здобувачів до навчання.

Обговорення тем, дебати та обмін думками на основі матеріалу TEDTalks може допомогти покращити комунікативні навички, підвищити мотивацію здобувачів освіти та реалізувати цілі вивчення англійської мови.

Одним із таких прикладів є виступ спікера Peter McGraw «Stop telling single people to get married», у якій розглянуто поширений суспільний стереотип і аргументовано його спростування. Цей виступ є особливо корисним для учнів 11 класу під час вивчення теми «Family relationships», оскільки він містить актуальну тематичну лексику (*marriage, relationship, fulfillment, social norms, independence*), а також приклади аргументації та переконання. Наявність субтитрів різними мовами дозволяє здобувачам освіти співставляти усне мовлення з письмовим текстом, покращуючи навички аудіювання та розуміння. Крім того, виступ супроводжується візуальними матеріалами, зокрема графіками та статистичними даними, що сприяє кращому розумінню змісту та розвитку навичок інтерпретації інформації. Після перегляду такого виступу здобувачам освіти пропонуємо виконувати завдання на визначення основної ідеї, аналіз аргументів доповідача, обговорення проблеми та висловлення власної думки, що сприяє розвитку критичного мислення та комунікативних навичок.

Під час перегляду виступу ефективною стратегією є ведення нотаток у процесі слухання. Така діяльність сприяє формуванню навичок активного аудіювання, оскільки здобувачі освіти не лише сприймають інформацію, але й одночасно аналізують її та виділяють основні елементи змісту. Під час перегляду здобувачі освіти можуть записувати ключові слова, створюючи асоціативну/тематичну хмарину, основну ідею виступу, головні аргументи доповідача, приклади та статистичні дані, представлені у виступі (див. Рис. 1). Особливу увагу доцільно звертати на нову лексику, пов'язану з темою сімейних відносин і соціальних норм, а також на фрази, які використовуються для аргументації та переконання. Нотатки можуть бути оформлені у вигляді короткого плану, списку ключових слів або структурованої схеми, що допомагає здобувачам освіти краще зрозуміти структуру виступу та логіку викладу інформації[UNC-Chapel].

Після перегляду виступу доцільно організувати обговорення або дебати (див. Рис. 2), що сприятиме розвитку комунікативних і критичних мисленневих умінь здобувачів освіти. На цьому етапі здобувачі освіти відповідають на питання щодо основної ідеї виступу, аналізують аргументи доповідача, а також висловлюють власне ставлення до порушеної проблеми. Ефективною формою роботи є організація дебатів, під час яких одній групі здобувачів запропоновано підтримати позицію доповідача, а іншій – представити альтернативну точку зору, використовуючи аргументи, приклади та власний досвід. Така діяльність сприяє розвитку навичок аргументованого мовлення, уміння формулювати та обґрунтовувати власну думку іноземною мовою, а також формує навички взаємодії та академічної дискусії. Крім того, обговорення змісту виступу допомагає закріпити нову лексику, покращити навички усного мовлення та підвищити мотивацію здобувачів освіти до вивчення англій-

ської мови.

На основі перегляду виступу доцільно використати письмові завдання, які сприяють розвитку навичок аналізу, узагальнення та аргументованого письма здобувачів освіти [SOSMANIORA]. Одним із ефективних завдань є написання резюме виступу (*summary*). Здобувачі освіти можуть коротко викласти основну ідею промови, ключові аргументи доповідача та наведені приклади. Це завдання допомагає навчитися виділяти головну інформацію, систематизувати її та передавати зміст у стислій і логічній формі. Доцільним є написання рецензії (*review*), у якій здобувачі освіти можуть оцінити виступ, його зрозумілість, структуру, використані візуальні матеріали та переконливість аргументів. У рецензії вони можуть зазначити, що нового дізналися з виступу, наскільки цікавим і корисним він був, а також обґрунтувати власну оцінку. Це сприяє розвитку критичного мислення та вміння оцінювати інформацію. Методично виправданим є написання есе

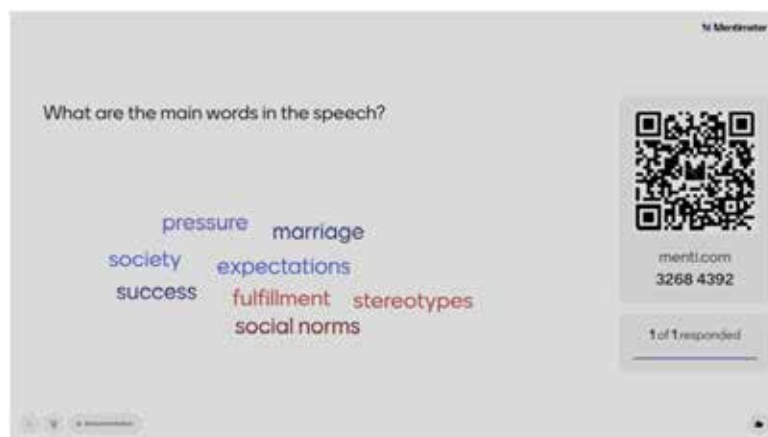

Рис. 1. Зразок асоціативної хмарини до відео

Рис. 2. Використання платформи Wordwall для організації дебатів

(*opinion essay*) на основі теми виступу, наприклад: «Is marriage necessary for a happy life?», в якому здобувачі освіти можуть висловити власну позицію, використовуючи аргументи з виступу та власні переконання. Таке завдання розвиває вміння формулювати думки, логічно їх структурувати та аргументувати англійською мовою [Stop].

Такий підхід зміцнює навички критичного мислення, оскільки здобувачі освіти розглядають, що є ключовим для розуміння теми, і вчаться аналізувати та синтезувати інформацію, встановлювати логічні зв'язки між ідеями та робити власні висновки.

Висновки. Інтеграція платформи TED Talks у процес вивчення англійської мови сприяє розвитку складних мисленнєвих

та продуктивних мовленнєвих вмінь 21 століття. Сучасні освітні вимоги потребують розвитку не лише знань, але й здатності аналізувати інформацію, критично оцінювати, генерувати нові ідеї та ефективно спілкуватися в різних соціокультурних контекстах. Саме інтеграція автентичних цифрових ресурсів дозволяє розвивати когнітивні та комунікативні навички в рамках освітнього процесу. Як освітній інструмент, платформа TEDTalks покликана забезпечити високоякісний автентичний контент, покращуючи навички аудіювання та збільшуючи словниковий запас. Структура дискусій, доступ до субтитрів та транскриптів допомагають навчатися різноманітно та ефективно.

ЛІТЕРАТУРА

1. Complex Thinking [Electronic resource] // Possibilities for Learning. URL: <https://possibilitiesforlearning.com/curriculum-differentiation/process-differentiation-options/complex-thinking/> (date of access: 02.03.2026).
2. Note-Taking in class [Electronic resource] // UNC-Chapel Hill Learning Center. 2024. URL: <https://learningcenter.unc.edu/tips-and-tools/effective-note-taking-in-class/> (date of access: 02.03.2026).
3. Enhancing Learners' Communicative Skills through Audio-Visual Means / B. Labinska, K. Matiichuk, H. Morarash // Revista Romaneasca Pentru Educatie Multidimensionala. 2020. Vol. 12, no. 2. P. 220–236. DOI: <https://doi.org/10.18662/rrem/12.2/275>.
4. McGraw P. Stop telling single people to get married [Video] // TEDxBoulder. URL: https://www.ted.com/talks/peter_mcgraw_stop_telling_single_people_to_get_married (date of access: 02.03.2026).
5. Perspectives on Study abroad Students through Passing FCE Test: Listening Problems / I. Kostikova et al. // Revista Romaneasca Pentru Educatie Multidimensionala. 2020. Vol. 12, no. 1. P. 120–134. DOI: <https://doi.org/10.18662/rrem/203>.
6. SOSMANIORA: Jurnal Ilmu Sosial dan Humaniora [Electronic resource]. 2022. URL: <https://doi.org/10.55123/sosmaniora> (date of access: 02.03.2026).
7. Teaching speaking as a productive skill [Electronic resource]. URL: <https://scispace.com/pdf/teaching-speaking-as-a-productive-skill-2tlujimm3p.pdf> (date of access: 02.03.2026).
8. TED About [Electronic resource] // TED: Ideas worth spreading. URL: <https://www.ted.com/about> (date of access: 02.03.2026).

REFERENCES

1. Complex Thinking [Electronic resource] // Possibilities for Learning. URL: <https://possibilitiesforlearning.com/curriculum-differentiation/process-differentiation-options/complex-thinking/> (date of access: 02.03.2026).
2. Effective Note-Taking in class [Electronic resource] // UNC-Chapel Hill Learning Center. 2024. URL: <https://learningcenter.unc.edu/tips-and-tools/effective-note-taking-in-class/> (date of access: 02.03.2026).
3. Enhancing Learners' Communicative Skills through Audio-Visual Means / B. Labinska, K. Matiichuk, H. Morarash // Revista Romaneasca Pentru Educatie Multidimensionala. 2020. Vol. 12, no. 2. P. 220–236. DOI: <https://doi.org/10.18662/rrem/12.2/275>.
4. McGraw P. Stop telling single people to get married [Video] // TEDxBoulder. URL: https://www.ted.com/talks/peter_mcgraw_stop_telling_single_people_to_get_married (date of access: 02.03.2026).
5. Perspectives on Study abroad Students through Passing FCE Test: Listening Problems / I. Kostikova et al. // Revista Romaneasca Pentru Educatie Multidimensionala. 2020. Vol. 12, no. 1. P. 120–134. – DOI: <https://doi.org/10.18662/rrem/203>.
6. SOSMANIORA: Jurnal Ilmu Sosial dan Humaniora [Electronic resource]. 2022. URL: <https://doi.org/10.55123/sosmaniora> (date of access: 02.03.2026).
7. Teaching speaking as a productive skill [Electronic resource]. URL: <https://scispace.com/pdf/teaching-speaking-as-a-productive-skill-2tlujimm3p.pdf> (date of access: 02.03.2026).
8. TED About [Electronic resource] // TED: Ideas worth spreading. URL: <https://www.ted.com/about> (date of access: 02.03.2026).

S. B. SHELUDCHENKO

*Candidate of Philological Sciences,
Associate Professor at the Conversational English Department,
Lesya Ukrainka Volyn National University, Lutsk, Ukraine
E-mail: sheludchenko@ynu.edu.ua
<https://orcid.org/0000-0002-5998-1531>*

A. M. KOREN

*Student at the Faculty of Foreign Philology,
Lesya Ukrainka Volyn National University, Lutsk, Ukraine
E-mail: Koren.Ann2021@ynu.edu.ua
<https://orcid.org/0009-0007-5520-4165>*

**USING THE TED TALKS PLATFORM TO DEVELOP COMPLEX THINKING
AND PRODUCTIVE SPEECH SKILLS OF THE 21ST CENTURY IN ENGLISH
LANGUAGE TEACHING**

The article explores the didactic potential of the TED Talks platform as an effective tool for fostering complex thinking skills and developing productive language activities in the process of English language teaching. The relevance of the study is driven by contemporary educational requirements, which demand that learners not only possess communicative English proficiency but also the ability to critically evaluate information, analyze arguments, form independent positions, and present ideas creatively. The paper substantiates the interconnection between cognitive skills (critical and creative thinking) and communicative competences, specifically the ability to produce utterances and exchange messages both orally and in writing.

Special attention is paid to the characterization of TED Talks as an authentic educational resource that bridges scientific, social, and cultural issues with a logical speech structure, duration of 10–20 minutes, and a diverse range of linguistic models and accents. The availability of subtitles and transcripts expands the possibilities for differentiated instruction, facilitating the development of listening comprehension, vocabulary acquisition, and the refinement of reading skills. The study analyzes methods for integrating TED Talks into the educational process, including active listening and note-taking, the organization of discussions, debates, and role-plays, as well as written assignments (summaries, reviews, and essays). It is demonstrated that the systematic use of the platform enhances learners' intrinsic motivation, fosters intercultural competence, and develops higher-order thinking skills (according to Bloom's Taxonomy) essential for effective professional and academic performance in a globalized world.

Key words: TED Talks, complex thinking skills, productive language skills, critical thinking, receptive skills, communicative competence.

Дата першого надходження статті до видання: 14.02.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 19.03.2026

Дата публікації (оприлюднення) статті: 05.05.2026

Стаття поширюється на умовах ліцензії відкритого доступу CC BY 4.0

